

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
професійної (професійно-технічної) освіти

1. Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі — Державний стандарт) визначає вимоги до результатів навчання здобувачів освіти відповідного рівня, обов'язкових компетентностей, змісту професійної (професійно-технічної) освіти, освітнього рівня вступників, рівня кваліфікації випускника закладу професійної (професійно-технічної) освіти, загального обсягу навчального навантаження, переліку основних засобів навчання.

2. Державний стандарт застосовується з метою:

створення ефективного інструменту взаємодії ринку праці та сфери освіти;

забезпечення в усіх регіонах і в різних галузях економіки, видах економічної діяльності еквівалентності професійної (професійно-технічної) освіти і визнання кваліфікацій та документів про професійну (професійно-технічну) освіту;

забезпечення належної професійної підготовки кваліфікованих робітників;

створення умов для навчання протягом життя;

інтеграції системи професійної (професійно-технічної) освіти України у світову систему освіти та європейський освітній простір.

3. У Державному стандарті терміни вживаються в такому значенні:

1) ключові компетентності — необхідні особі для розвитку протягом життя компетентності, визначені Законом України “Про освіту”;

2) компетентнісний підхід — спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів навчання та набуття особою компетентностей, необхідних для самореалізації, особистісного розвитку, успішної професійної, соціальної та подальшої навчальної діяльності;

3) професійні компетентності — сукупність знань, умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості, що забезпечують її здатність виконувати трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про професійну (професійно-технічну) освіту” та інших нормативно-правових актах.

4. Державний стандарт базується на компетентнісному підході, який передбачає формування у здобувача освіти обов’язкових ключових, загальних та професійних компетентностей.

5. Ключові компетентності є наскрізними і набуваються здобувачами освіти на усіх рівнях освіти.

6. Вимоги до результатів навчання здобувачів освіти відповідного рівня формуються на основі трудових функцій, що визначені професійним стандартом.

У разі відсутності професійного стандарту трудові функції визначаються за результатами проведення функціонального аналізу кваліфікаційної характеристики певної професії відповідно до методики розроблення професійних стандартів, затвердженої наказом Мінсоцполітики.

7. Зміст професійної (професійно-технічної) освіти формується описом професійних та ключових компетентностей, що визначає необхідні знання та уміння для набуття особою таких компетентностей.

8. Вимоги до обов’язкових компетентностей здобувача освіти визначаються з урахуванням професії.

Обов’язкові професійні компетентності формуються відповідно до професійного стандарту, а в разі його відсутності — за результатами проведення функціонального аналізу кваліфікаційної характеристики.

Обов’язкові ключові компетентності формуються з урахуванням їх значущості для подальшої трудової діяльності особи за певною професією.

9. Освітній рівень вступника визначається з урахуванням технологічної складності професії, умов організації праці у сфері професійної діяльності, передбачених професійним стандартом, у разі його відсутності — кваліфікаційної характеристики професії.

10. Випускнику закладу професійної (професійно-технічної) освіти, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень “кваліфікований робітник” з набутої професії відповідного розряду (категорії).

Порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту, встановлюється відповідно до законодавства.

11. Державним стандартом визначається загальний обсяг навчального навантаження, який може коригуватися відповідно до Порядку проведення вхідного контролю знань, умінь та навичок для осіб, які приймаються на

навчання за програмами перепідготовки або підвищення кваліфікації до професійно-технічних навчальних закладів, затвердженого наказом МОН.

Для осіб з особливими освітніми потребами зміст та обсяг освітнього процесу, строк навчання визначаються робочими навчальними планами та освітніми програмами закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які у разі потреби можуть бути адаптовані для набуття компетентностей відповідно до індивідуального навчального плану згідно з індивідуальною програмою розвитку відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 59, ст. 2031) .

12. Перелік основних засобів навчання формується на основі професійного стандарту, а в разі його відсутності — на основі кваліфікаційної характеристики професії, включає обладнання, інструменти, механізми, моделі, засоби надання послуг тощо із зазначенням їх необхідної кількості для забезпечення набуття особою компетентностей, визначених стандартом.

13. Державний стандарт є основою для розроблення державних освітніх стандартів з конкретних професій, що внесені до Національного класифікатора України “Класифікатор професій ДК 003:2010”, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28 липня 2010 р. № 327.

14. Державні освітні стандарти з конкретних професій розробляються та затверджуються МОН за погодженням з Мінекономіки, іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади у разі потреби. Також державні освітні стандарти з конкретних професій надсилаються до Спільного представницького органу роботодавців на національному рівні для надання зауважень і пропозицій.

15. Порядок розроблення та затвердження державних освітніх стандартів з конкретних професій затверджується МОН.

16. Державні освітні стандарти з конкретних професій містять:

титульну сторінку, де зазначається код та назва професії відповідно до Національного класифікатора України “Класифікатор професій ДК 003:2010”, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28 липня 2010 р. № 327, перелік професійних та освітніх кваліфікацій;

відомості про авторський колектив розробників;

загальні положення щодо виконання стандарту;

вимоги до освітнього рівня вступника, умови та специфічні вимоги, що визначають можливість особи розпочати навчання за професією;

послідовність здобуття професійних кваліфікацій за професією;

порядок присвоєння кваліфікацій та видачі відповідних документів;

перелік обов'язкових професійних і ключових компетентностей та результатів навчання;

перелік основних засобів навчання.

17. Під час розроблення державних освітніх стандартів з конкретних професій використовуються професійні стандарти, а у разі їх відсутності — кваліфікаційні характеристики професій з урахуванням вимог/потреб ринку праці.

18. Державні освітні стандарти з конкретних професій є основою для розроблення освітніх програм закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють первинну професійну підготовку, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників.

19. Строки навчання за державними освітніми стандартами з конкретних професій визначаються освітніми програмами з урахуванням видів професійної підготовки (первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовка, підвищення кваліфікації), форм здобуття освіти, результатів вхідного контролю, специфіки здобувачів освіти, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами.

Державні освітні стандарти з конкретних професій є обов'язковими для виконання усіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників і видають документи, зразки яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2015 р. № 645 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 73, ст. 2400).
